

Μητρ.Ναυπάκτου: “Γνῶθι σαυτόν” καί “πρόσεχε σεαυτῷ”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Κατά τήν ἑορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Προστατῶν τῆς Παιδείας μας, στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου, στίς 7:00 μέ 9:00 τό βράδυ, πραγματοποιήθηκε ἡ καθιερωμένη ἐκδήλωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως πρός τιμὴν τῶν Ἑκπαιδευτικῶν.

Ἡ ἐκδήλωση περιελάμβανε ἀπόδοση ἐπικάιρων ὕμνων ἀπό Χορό Ἱεροψαλτῶν ὑπό τήν διεύθυνση τοῦ Πρωτοψάλτη κ. Παντελῆ Ἀναστασόπουλου, ὁμιλία τοῦ Μητροπολίτου καί δεξίωση.

Παρέστησαν ὁ Ἀντιδήμαρχος κ. Γ. Σιαμαντᾶς, ὁ ὁποῖος καί ἀπηύθυνε χαιρετισμό, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Δημάρχου Ναυπακτίας, οἱ Διευθυντές τῶν Σχολείων τῆς πόλεως καί πολλοί Ἑκπαιδευτικοί ὅλων τῶν βαθμίδων καί εἰδικότητων, ἐν ἐνεργείᾳ καί συνταξιοῦχοι, πού γέμισαν τήν αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἀναλύοντας τό θέμα του «“Γνῶθι σαυτόν” καί “πρόσεχε

σεαυτῷ”» (μπορείτε νά τήν δεῖτε βιντεοσκοπημένη ΕΔΩ), διάρθρωσε τήν ὁμιλία του σέ τέσσερεις ἐνότητες.

Στήν πρώτη ἐνότητα ἀνέλυσε τό πῶς ἐρμήνευσε ἡ Σωκρατική καί Πλατωνική φιλοσοφία τό ρητό «Γνῶθι σαυτόν» πού ἦταν ἀναγεγραμμένο στόν Ναό τοῦ Ἀπόλλωνος στούς Δελφούς. Δηλαδή, τό «γνῶθι σαυτόν» συνδέθηκε στενά μέ τήν περί ἰδεῶν ἀντίληψη τοῦ πλατωνισμοῦ καί μέ τήν «ἀνάμνηση» πού ὑπῆρχε στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου, ὅποτε μέ τήν «μαιευτική μέθοδο» ὁ ἄνθρωπος ἔπρεπε νά ἀποκτήσῃ τήν γνώση τῶν ἰδεῶν.

Στήν δεύτερη ἐνότητα ἀναφέρθηκε στήν διαφορά μεταξύ τοῦ «γνῶθι σαυτόν» καί τοῦ «πρόσεχε σεαυτῷ», ὅπως τήν ἀναλύει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἀντιμετωπίζοντας τόν σχολαστικό Βαρλαάμ καί στήν πραγματικότητα ἡ διαφορά μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν ρητῶν δείχνει τήν διαφορά μεταξύ φιλοσοφίας καί θεολογίας.

Στήν τρίτη ἐνότητα παρουσίασε συνοπτικά μιά ὁμιλία πού ἔκανε τό ἔτος 1953 ὁ τότε καθηγητής τῆς Πατρολογίας στήν Θεολογική Σχολή Ἀθηνῶν Κωνστατῖνος Μπόνης, κατά τήν πανηγυρική συνεδρίαση τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τήν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Στήν ὁμιλία αὕτη φαίνεται ἡ θαυμαστή προσωπικότητα τοῦ Μ. Βασιλείου σέ ὅλους τούς αἰῶνες. Ἦταν χαρακτηριστική ἡ φράση του: «Στῶμεν λοιπόν εὐλαβῶς πρό τοῦ σοφοῦ Βασιλείου, τοῦ ἁγίου Ἱεράρχου καί τοῦ ἐνδόξου Ἑλληνοῦ. Λάβωμεν τοῦτον ὡς πρότυπον εὐσεβείας, παιδείας καί ἀρετῆς».

Στήν τέταρτη ἐνότητα ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέλυσε τήν βασική ἐρμηνεία πού κάνει ὁ Μ. Βασίλειος στό χωρίο τοῦ Δευτερονομίου «πρόσεχε σεαυτῷ». Σέ αὐτήν παρουσιάζεται μιά ἔκθεση ὀρθοδόξου ἀνθρωπολογίας, γίνεται ἀνάλυση τῆς ἀσκητικῆς-νηπτικῆς παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας καί φαίνεται ἡ διαφορά μέ τό «γνῶθι σαυτόν» τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας.

Κατέληξε δέ στήν ὁμιλία του μέ τό ὅτι ὁ Μ. Βασίλειος ἦταν σοφός κατά τά θεῖα, καί ἐξέφραζε αὕτη τήν ἐμπειρία του μέ σαφήνεια καί πληρότητα, ἐκπληρώνοντας τό γνωμικό «τό σοφόν σαφές». Ἔτσι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καισαρείας ἦταν σοφός καί ὁ λόγος του σαφής, ἦταν Μέγας καί ὁ λόγος του θεόπνευστος.

Μετά τήν ὁμιλία τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀκολούθησε συζήτηση μέ πολλά ἐρωτήματα, ὅπως: γιά τήν νηπτική διάσταση τῆς διδασκαλίας τοῦ Μ. Βασιλείου• γιά τήν διάκριση φύσει ἀθανάτου ψυχῆς τῆς μεταφυσικῆς καί τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς

κατά τήν χριστιανική διδασκαλία• ἂν ὑπάρχει ὁμοιότητα καί συμπληρωματικότητα τῶν δύο ρητῶν• μήπως τελικά μᾶς φοβίζει ἡ γνώση τοῦ πραγματικοῦ ἑαυτοῦ μας• μήπως τό ἀρχαῖο ρητό παραπέμπει σέ μιά φιλοσοφική ἐμβάνθυνση ἐνῶ τό ρητό πού ἀναλύει καί προτείνει ὁ Μ. Βασίλειος ἔχει μόνον ἠθική σημασία• πῶς μπορούμε νά γνωρίσουμε τόν ἑαυτό μας χωρίς νά μᾶς τρομάξη ἡ κατάστασή μας• πῶς αὐτό τό ρητό βοηθάει τούς σύγχρονους νέους νά ἀποφύγουν τήν πολυδιάσπαση στήν ὁποία ὁδηγεῖ ὁ σύγχρονος τρόπος ζωῆς κλπ.

Ἡ ἐκδήλωση περατώθηκε μέ δεξίωση στήν αἴθουσα ψυχαγωγίας τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου.